

## Juryns bedömning

Framtidens dikostall – *Arbetsbesparande och säker dikalvsproduktion*

*Fredriksson Arkitektkontor*

### Utlåtande

#### **Okonventionellt stall med god arbetsmiljö**

Laget har utvecklat ett okonventionellt byggsystem för stallbyggnader med en professionell grafisk presentation som kan inspirera många att se sitt drömstall framför sig, även om prislappen för detta stall är hög. Stort fokus ligger på att skapa säkra och arbetsbesparande lösningar som gör det möjligt för ovan personal att arbeta i stallet.

Laget har visat att produktion kan förenas med god arkitektur. Stallet har en tilltalande limträkonstruktion med självbärande takplåt. Denna konstruktion möjliggör alternativa utformningarna av takkonstruktionen, men är kanske inte den mest ekonomiskt fördelaktiga.

#### **Lönsamt tack vare höga miljöersättningar**

Investeringskalkylen landar på hela 63 600 kr per dikoplats (efter schablonmässigt investeringsstöd). Juryn bedömer dock att det är tveksamt om det kan motiveras med det förväntade lägre arbetsbehovet och därmed lägre kostnad för arbete.

Trots att den investeringsnivån ger höga kostnader för avskrivningar och ränta visar stallets driftkalkyl en lönsamhet på 12 procent. En viktig del av förklaringen är tillgången till välarronderade naturbetesmarker med höga miljövärden utan arrendekostnad. På detta sätt nyttjas djuren fullt ut för naturbetesvård som ger höga miljöersättningar.

Det tätortsnära läget ger potential för framtida utveckling av verksamheten där utformningen av stall, gårdsmiljö och annan närmiljö kan komma att ha betydelse.

#### **Liggbås och hög mekanisering**

Liggbås till korna ger goda möjligheter till flytgödsel vilket är eftertraktat i växtodlingen. Det är också ett bra alternativ för de som har ont om halm som strö. Flexibiliteten i stallet blir dock sämre eftersom liggbåsen måste anpassas både i antal och storlek till just de planerade djuren. Mekaniseringen ger goda möjligheter för en person att sköta stallet både effektivt och säkert. Juryn noterar dock att arbetet under den intensiva kavlningsperioden kräver en del manuellt arbete i kalvningsboxarna.

#### **Säkra kalvningsboxar**

Det är väl tilltaget med kalvningsboxar i stallet för att ge säkrare arbetsmiljö. Det minskar också risken för obehövad kalvning i liggbåsen. De separerade kavlningsboxarna är dock outnyttjade under den större delen av stallsäsongen och bidrar till konceptets höga prislapp.

### Stallkonceptet tilldelas utmärkelser för

- God lönsamhet – *tillvaratar möjligheterna till miljöersättningar från dikornas naturvård*
- Besöksvänligt stall – *tilltalande stall med hög tillgänglighet*
- Inspirerande arkitektur – *alternativa takkonstruktioner i en konservativ lantbruksbransch*
- Utförligt förfrågningsunderlag – *genomarbetade underlag för effektiv upphandling*
- Miljö- och klimatsmart stomme – *förnyelsebar limträstomme*
- Illustrativ presentation – *välarbetade bilder och beskrivningar*

### Jurymedlemmar

**Mattias Wistrand**, jordbruksföretagare med dikoproduktion

**Johanna Bengtsson**, vd, Svensk Köttprövning AB

**Erik Fagerberg**, byggnadsrådgivare, Lantbyggbyrån i mellansverige AB

**Per Hansson**, ekonom, Sveriges Lantbruksuniversitet

**Per Nilsson**, landsbygdsutvecklare, Jordbruksverket

**Jonas Fjertorp**, juryordförande, Jordbruksverket



Europeiska jordbruksfonden för  
landsbygdsutveckling: Europa  
investerar i landsbygdsområden

*Tävlingen och denna konferens är ett kompetensutvecklingsprojekt som finansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling genom det svenska landsbygdsprogrammet.*